

Lillesand Baptistmenighet

Birkelandsveien 126

4790 Lillesand

Lillesand 17.8.2023

Høringsuttalelse

Endring i trossamfunnsloven

Vi har valgt å gi vår uttalelse knyttet til tre punkter i høringsnotatet fra departementet. Vi henviser i overskriften til punktene i høringsnotatet.

5. DEMOKRATIKRAV

Et demokratisk samfunn

Vi ser det som viktig at et trossamfunn i Norge støtter en demokratisk styreform i nasjonen Norge, og ikke kan motarbeide denne. Man bør heller ikke forhindre trossamfunnets medlemmer i å delta i valg og eventuelt påta seg samfunnsoppgaver som f.eks. være valgbar ved kommune-, fylkestings- og stortingsvalg.

Skal alle trossamfunn være demokratiske?

Hvorvidt det bør være et krav om demokratisk styre internt i trossamfunnet, er vi mer spørrende til. Lillesand Baptistmenighet praktiserer og har vedtektsfestet en demokratisk struktur. For oss er dette også et viktig teologisk spørsmål. Samtidig har vi forståelse for at andre trossamfunn kan se annerledes på ledelsesstrukturen enn vi gjør. For oss faller dette inn under trosfrihetsbegrepet. Trosfrihet innebærer også en aksept av trosoverbevisninger som storsamfunnet ikke deler, derfor skal må man ikke diskriminere eller forsøke å tvinge trossamfunn til standpunkter de har teologiske motforestillinger mot.

Eksempelene i høringsnotatet om vold, tvang og trusler, er ivaretatt av andre lover i Norge. Dette trenger man derfor ikke å inkludere i trossamfunnsloven, siden det kan oppfattes som en mistenkeliggjøring overfor de mange trossamfunn i Norge som bidrar positivt både for enkeltpersoner og i samfunnet.

6. KRAV OM 40% REPRESENTASJON

Kort lokal informasjon

Lillesand Baptistmenighets øverste organ er medlemsmøtet hvor alle medlemmer har møterett, forslagsrett og likeverdig stemmerett. En gang i året avholdes årsmøte, hvor det velges medlemmer til menighetsrådet, etter forslag fra valgkomiteen. I dag består menighetsrådet av to menn og tre kvinner. Menighetsrådet fungerer som trossamfunnets styre.

Utfordringer ved 40% regelen

Slik vi ser det er det to store utfordringer ved å fastsette et krav om minst 40% kvinner og/eller menn i styret/menighetsrådet. Det mest opplagte er at det i mindre trossamfunn i perioder kan være utfordrende å finne kandidater til styret – uavhengig av kjønn. Man skal finne egnede kandidater som er villige til å påta seg oppgaven med å sitte i et styre, og som har tillit i

årsmøte. Dette er noen ganger en utfordring også i større trossamfunn. Hvis man da i tillegg skal forholde seg til kjønnskrav gjør dette utfordringene enda større, og i noen tilfeller kanskje umulig.

Vi vil også nevne en annen utfordring, selv om det ikke gjelder vårt trossamfunn. Enkelte trossamfunn har teologiske grunner for at man ikke kan velge kvinner i posisjonen som ledere i trossamfunnet. Når dette begrunnes ut fra hellige skrifter, mener vi det er en del av trosfriheten som bør respekteres av staten. Trosfrihet handler om beskyttelse av retten til å tro og lære også det som av andre kan oppfattes som uforståelig. Man bør tenke nøye gjennom før man innskrenker trosfriheten. For det vil oppleves som en krenkelse av trosfriheten dersom man nekter et trossamfunn statsstøtten på grunn en slik sak.

Vår konklusjon

Vårt standpunkt er at det overlates til hvert enkelt trossamfunn å vurdere kandidater til de styrende organer, etter gjeldende regler for det enkelte trossamfunn. Dette er basert både på praktiske og teologiske grunner som er anført ovenfor.

7. ANTALLSKRAV

Diskriminering av mindre trossamfunn

Da regelen om minimum 50 medlemmer ble innført, førte dette til at en rekke trossamfunn mistet sin støtte. Dette siden mange trossamfunn er basert på lokale forsamlinger, ofte i mindre byer og tettsteder. Å øke kravet til 100 medlemmer vil ytterligere ekskludere et betydelig antall trossamfunn fra å motta statsstøtte (som tidligere var definert som tilbakebetaling av kirkeskatt). Dette oppleves i stor grad som en diskriminering av mindre trossamfunn, da særlig trossamfunn som befinner seg lokalt på mindre steder.

Lokalt selvstyre

I en betydelig andel av de frikirkelige trossamfunnene er lokalt selvstyre en del av trossamfunnets lære. Denne forståelsen innebærer at det kun er trossamfunnets medlemmer som skal ha formell autoritet i både lære og praksis. Så bør man selvfølgelig lytte til andre, men til syvende og sist er det den lokale forsamlingens medlemmer som har det avgjørende ord. Et slikt teologisk standpunkt utfordres hvis man møter krav om sammenslåing med andre trossamfunn for å skape større enheter. I neste omgang må en slik større sammenslutning også ha et styre som fatter beslutninger som vil være gjeldende for lokale forsamlinger. Dermed er den teologiske oppfatningen av den lokale menighetens autonomi sterkt utfordret. Med andre ord er dette ikke bare et praktisk spørsmål, men også et lærespørsmål.

Teologisk utfordring ved sammenslåing

For mange trossamfunn er ikke sammenslåing et alternativ. Dette skyldes teologiske grunner, ikke mangel på vilje. En forutsetning for sammenslåing må være at man deler så mye av den samme teologiske overbevisning at man unngår direkte konflikter i trosspørsmål. Det er ikke tjenlig for noen at en sammenslåing fører til indre uro, konflikter og i neste omgang oppsplitting i mindre enheter.

I strid med grunnloven og menneskerettighetene

I grunnloven heter det at alle tros- og livssynssamfunn skal understøttes på lik linje. Vi opplever det stadige presset mot medlemstall som et press også mot bestemmelsen i grunnloven. I mange år hadde staten Norge prioritert ett trossamfunn fremfor andre, gjennom ordningen med statskirke. Med økte medlemskrav, vil man igjen prioritere noen fremfor andre. De er det store trossamfunn som skal ha statens støtte, mens de mindre skal diskrimineres. Det oppleves urimelig, og vi trodde samfunnet hadde kommet lengre i spørsmål om likebehandling av alle mennesker uansett tros- og livssyn. At et eventuelt økt medlemskrav også kan være en utfordring i forhold til menneskerettighetene, burde være relativt tydelig og

godt kjent i departementet. Når ikke alle troende likebehandles av staten, og at noen trossamfunn prioriteres økonomisk fremfor andre, oppleves dette som en klar utfordring av prinsippet om trosfrihet.

Vår konklusjon

Vi forstår at det må være en nedre grense for hvor mange det må være for at en tros- eller livssynsretning skal bli anerkjent som et tros- og livssynssamfunn. Hvis ikke kunne man ha etablert samfunn med 2-3 medlemmer. At tallet nylig ble satt til 50 syntes vi var i overkant, tatt i betraktning hvordan landet Norge ser ut. Det er mange mindre steder i distriktene, som er tynt befolket. Mange av disse stedene hadde likevel et registrert trossamfunn, som mistet støtte. Disse var kanskje mer avhengig av støtten enn flere av de større enhetene. Vår konklusjon er derfor at kravet om medlemstall ikke bør økes.

Denne uttalelsen er vedtatt enstemmig på menighetsrådsmøte/styremøte i Lillesand Baptistmenighet torsdag 17. august 2023.

for Lillesand Baptistmenighet

Even Valderhaug
forstander